

Dit informatieblad is opgesteld in samenwerking met de [Raad van notarissen van de Europese Unie \(CNUE\)](#).

1 Hoe wordt de uiterste wilsbeschikking (testament, gemeenschappelijk testament, erfovereenkomst) opgesteld?

Bij het opstellen van een testament moet aan specifieke formele eisen worden voldaan. De typen testamenten die door het Oostenrijks recht worden erkend, zijn onder meer de volgende:

een door een notaris of een rechtbank opgesteld openbaar testament;

een holografisch testament, dat door de testateur volledig met de hand moet zijn geschreven en zijn ondertekend;

een schriftelijk testament (handgeschreven of getypt door een andere persoon dan de testateur), dat moet zijn opgesteld in aanwezigheid van drie getuigen.

Een erfcontract (§ 1249 *et seq.* van het Oostenrijkse Algemeen Burgerlijk Wetboek (*Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB*)) kan alleen worden gesloten door echtgenoten of verloofde stellen die ook daadwerkelijk gaan trouwen en door (toekomstige) geregistreerde partners, en moet de vorm hebben van een notariële akte (in overeenstemming met § 1, lid 1, onder a), van de Wet notariële akten (*Notariatsaktsgesetz*); de aanwezigheid van twee getuigen of een tweede notaris is vereist. In een erfcontract, dat moet voldoen aan de geldigheidsvereisten voor testamentaire beschikkingen, mag niet over meer dan driekwart van de nalatenschap worden beschikt. In dit verband hebben geregistreerde partners dezelfde rechten als echtgenoten en verloofden die gaan trouwen (§ 1217 ABGB).

Een gezamenlijk testament kan alleen worden opgesteld door echtgenoten of geregistreerde partners (§ 586 ABGB).

Donationes mortis causa [giften uit het persoonlijk vermogen door iemand die verwacht in de nabije toekomst te sterven, die pas van kracht worden nadat de donor is overleden] worden geregeld door § 603 ABGB en worden gedaan door middel van een contract, dat de vorm van een notariële akte moet aannemen.

2 Moet de wilsbeschikking worden geregistreerd en, zo ja, hoe?

Testamenten, erfcontracten en eventuele contracten waarin afstand wordt gedaan van het recht op de erfenis of het voorbehouden erfdeel kunnen worden geregistreerd in het Oostenrijkse Centrale Register van uiterste wilsbeschikkingen (§ 140 *ter van de* Oostenrijkse Wet op het notariaat (*Notariatsordnung*)), mits ze zijn gedeponereerd bij een notaris, rechtbank of advocaat. Dit elektronisch register wordt beheerd door de Oostenrijkse Kamer van notarissen (*Österreichische Notariatskammer*) en is het enige register van uiterste wilsbeschikkingen dat wettelijk is geregeld. Rechtbanken en notarissen moeten het bestaan van dergelijke documenten melden aan het register (§ 140 *quater*, lid 2, van de Oostenrijkse Wet op het notariaat). Het doel van registratie is dat deze documenten zo gemakkelijker te vinden zijn tijdens erfrechtelijke procedures. Advocaten en advocatenkantoren kunnen testamenten en andere testamentaire beschikkingen registreren in het door Oostenrijkse advocaten aangehouden Register van uiterste wilsbeschikkingen.

3 Gelden er beperkingen voor de bevoegdheid om bij uiterste wil te beschikken (bv. een wettelijk erfdeel)?

Het voorbehouden erfdeel (dat de testamentaire vrijheid inperkt) bedraagt de helft van het erfdeel bij versterf in de nalatenschap van de overledene. De nakomelingen van de overledene en de overlevende echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner hebben recht een voorbehouden erfdeel. Als een persoon die recht heeft op het voorbehouden erfdeel nooit een nauwe familiebetrekking met de overledene heeft gehad of een dergelijke betrekking niet lang heeft bestaan (ongeveer twintig jaar), kan het voorbehouden erfdeel worden verlaagd.

Het voorbehouden erfdeel is het deel van de waarde van de goederen van de overledene dat moet worden verdeeld onder de personen die recht hebben op dat erfdeel. Het voorbehouden erfdeel moet in contanten worden betaald. Het kan evenwel ook worden voldaan door een schenking bij overlijden van de erflater (§ 780 ABGB) of een gift *inter vivos* (§ 781 ABGB).

Het recht op een voorbehouden erfdeel moet binnen drie jaar na de constatering van de vordering en uiterlijk binnen dertig jaar worden aangemeld bij de rechtbank (§ 1487 ABGB). De verjaringstermijn vangt aan met de constatering van de feiten waaruit het bestaan van de vordering blijkt, doch niet eerder dan één jaar na het overlijden van de erflater (§§ 765 en 1487 *bis* ABGB).

Van het voorbehouden erfdeel kan afstand worden gedaan terwijl de erflater nog leeft. Dit moet worden gedaan in de vorm van een notariële akte of een officieel document van de rechtbank (§ 551 ABGB).

4 Wie erft er en hoeveel, wanneer er geen uiterste wilsbeschikking is?

Als de overledene geen echtgeno(o)t(e), geregistreerde partner en kinderen nalaat, erven de ouders van de overledene en hun nakomelingen (de broers en zussen van de overledene) (§§ 735 en 736 ABGB).

Als de overledene geen echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner maar wel kinderen nalaat, erven de kinderen in gelijke delen (§ 732 ABGB).

Als de overledene een echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner nalaat maar geen kinderen, wordt de overlevende echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner de enige erfgenaam.

Als de overledene een echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner en kinderen nalaat, erft de echtgeno(o)t(e) of geregistreerde partner een derde van de nalatenschap plus een wettelijk toegestaan preferentieel legaat [dat hem of haar recht geeft op de huishoudelijke zaken]. Twee derde van de nalatenschap wordt in gelijke delen verdeeld onder de kinderen van de overledene (§ 744 ABGB).

De niet-geregistreerde partner (samenlevende partner) erft als er geen andere wettelijke erfgenamen zijn; is dat wel het geval, dan erft deze partner enkel als dit bij testament is beschikt. De overlevende samenlevende partner wordt echter beschermd door de Oostenrijkse Huurwet (*Mietrechtsgesetz*) en de Oostenrijkse Wet inzake mede-eigendom van appartementen (*Wohnungseigentumsgesetz*). Als de overledene en zijn of haar samenlevende partner samen eigenaar van een appartement waren (gezamenlijk appartementseigendom), gaat het deel van de overledene naar de overlevende partner. Voorts heeft de samenlevende partner een wettelijk toegestaan preferentieel legaat en daarmee het voor de duur van één jaar geldende recht om in de voorheen gemeenschappelijke woning te blijven wonen en gebruik te maken van de voorheen gezamenlijke huishoudelijke zaken, voor zover die nodig zijn om daar in dezelfde omstandigheden als voorheen te kunnen blijven wonen.

5 Welke autoriteiten zijn bevoegd:

5.1 op het gebied van erfopvolging?

Districtsgerecht (*Bezirksgericht*); gerechtelijke executeur-testamentair (notaris) als orgaan van de rechtbank.

De instantie met jurisdictie op het desbetreffende rechtsgebied en in het desbetreffende geografische gebied is het districtsgerecht van de laatste wettelijke woonplaats (laatste gewone verblijfplaats) van de overledene (§ 105 van de Oostenrijkse Wet betreffende de jurisdictie van rechtbanken (*Jurisdiktionsnorm – JN*) juncto §§ 65 en 66 van de Oostenrijkse Wet betreffende de jurisdictie van rechtbanken). Bij de uitvoering van de procedure doet het districtsgerecht een beroep op een notaris die optreedt in de hoedanigheid van gerechtelijke executeur-testamentair (§ 1 van de Wet inzake gerechtelijke executeurs-testamentair (*Gerichtskommissärsgesetz, GKG*)).

5.2 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van de nalatenschap te ontvangen?

Districtsrechtbank; gerechtelijke executeur-testamentair (notaris) als orgaan van de rechtbank.

5.3 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een legaat te ontvangen?

Districtsrechtbank; gerechtelijke executeur-testamentair (notaris) als orgaan van de rechtbank.

5.4 om een verklaring houdende verwerping of aanvaarding van een wettelijk erfdeel te ontvangen?

Districtsrechtbank; gerechtelijke executeur-testamentair (notaris) als orgaan van de rechtbank.

6 Korte beschrijving van de procedure voor de behandeling van een erfopvolging uit hoofde van het nationale recht, waaronder de vereffening van de nalatenschap en de verdeling van de goederen (geef ook aan of de erfopvolgingsprocedure ambtshalve wordt ingeleid door een gerecht of een andere bevoegde autoriteit).

De erfprocedure (of verificatieprocedure (*Verlassenschaftsverfahren*)) wordt door het districtsgerecht ingeleid zodra het ontstaan van de erfenis officieel bekend is gemaakt. Het bevoegde districtsgerecht is dat van het district waarin de laatste woonplaats of gewone verblijfplaats van de overledene is gelegen. De procedure wordt afgehandeld door een notaris in zijn of haar hoedanigheid van gerechtelijke executeur-testamentair en wordt afgesloten met een gerechtelijke beschikking.

De verificatieprocedure moet officieel worden ingeleid zodra het gerecht kennis krijgt van het overlijden van de overledene (§ 143, lid 1, van de Wet inzake niet-contentieuze procedures (*Außerstreitgesetz, AußStrG*)).

De gerechtelijke executeur-testamentair stelt in het kader van de verificatieprocedure vast wie de erfgenamen zijn (§ 797 ABGB).

De gerechtelijke executeur-testamentair (§ 1, lid 2, alinea 2 ter, en § 2, lid 2, van de Wet inzake gerechtelijke executeurs-testamentair) stelt een inventaris van de nalatenschap op, als er een verklaring van voorwaardelijke aanvaarding van de erfenis is ingediend [die de aansprakelijkheid van een erfgenaam beperkt tot de goederen van de nalatenschap]; als de personen die mogelijk recht hebben op een voorbehouden erfdeel minderjarig zijn of om andere redenen wettelijk moeten worden vertegenwoordigd; als er toestemming is verleend om de erfenis afgescheiden te houden van het vermogen van de erfgenaam; als er rekening moet worden gehouden met de erfenis door een volgende erfgenaam of er een particuliere testamentaire trust in het leven is geroepen; als er een mogelijkheid bestaat dat de erfenis vanwege het ontbreken van erfgenamen naar de staat gaat; of als daartoe een verzoek is ingediend door een gemachtigde persoon of door de curator van de nalatenschap (§ 165 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures).

7 Hoe en wanneer wordt iemand erfgenaam of legataris?

Niemand mag op eigen gezag bezit nemen van de erfenis. In plaats daarvan moet de erfenis officieel worden overgedragen, zodat deze wettelijk in bezit kan worden genomen door de erfgenaam(en), een procedure die bekendstaat als de "devolutie" ("*Einantwortung*") en de vorm aanneemt van een beschikking van de erfrechtbank (*Abhandlungsgericht*) (§ 797 ABGB en § 177 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures). Devolutie kan alleen plaatsvinden, wanneer de betrokken personen als bewijs voor hun erfrecht een verklaring van aanvaarding van de erfenis hebben ingediend en de gerechtelijke verificatieprocedure is afgerond. Zelfs in het geval van vastgoed wordt de eigendom op het moment van de devolutie overgedragen, d.w.z. onafhankelijk van de inschrijving van de nieuwe eigenaar in het kadaster. Als de erfgenamen echter verzuimen om binnen een redelijke termijn een verzoek om inschrijving in het kadaster in te dienen, moet de gerechtelijke executeur-testamentair dit in hun plaats doen.

8 Zijn de erfgenamen aansprakelijk voor de schulden van de erflater en, zo ja, onder welke voorwaarden?

De erfgenamen zijn aansprakelijk voor de schulden van de overledene tot het totaal van hun vermogen. Als er echter een inventaris is opgesteld, zijn zij slechts aansprakelijk tot de waarde van de nalatenschap.

9 Welke documenten en/of informatie zijn normaliter vereist voor de registratie van onroerende goederen?

Het document waaruit de wettelijke titel van verwerving blijkt, moet worden overgelegd aan het gerecht dat de inschrijving in het kadaster moet goedkeuren (*Grundbuchsgericht*). Erfgenamen moeten de devolutiebeschikking presenteren en legatarissen moeten een officiële bevestiging laten zien. Daarnaast moet mogelijkerwijs een inkomstenbelastingverklaring worden overgelegd en, afhankelijk van de wet van de betrokken deelstaat, een speciale vergunning uit hoofde van de wetgeving inzake de overdracht van vastgoed, alsmede – indien van toepassing – bewijs van het staatsburgerschap van de begunstigde.

9.1 Is de benoeming van een beheerder verplicht of op verzoek verplicht? Indien dat verplicht is of verplicht is op verzoek, welke maatregelen moeten er dan worden genomen?

Het is niet nodig een beheerder aan te wijzen.

9.2 Wie is er gerechtigd de uiterste wilsbeschikking van de erflater uit te voeren en/of de nalatenschap te beheren?

Een erfgenaam die bij aanvaarding van de erfenis zijn of haar recht om te erven voldoende kan aantonen, is gerechtigd om de geërfde goederen te gebruiken en te beheren en om de erfenis te vertegenwoordigen, tenzij anders wordt bepaald door de erfrechtbank (*Verlassenschaftsgericht*); wanneer dit van toepassing is op meer dan één partij, oefenen alle partijen dit recht gezamenlijk uit, tenzij zij anders overeenkomen (§ 810, lid 1, ABGB).

9.3 Over welke bevoegdheden beschikt een beheerder?

De executeur-testamentair speelt in de Oostenrijkse gerechtelijke verificatieprocedure slechts een secundaire rol. De reden hiervan is dat de gerechtelijke verificatieprocedure wordt afgehandeld door de rechtbank en dat het aan de gerechtelijke executeur-testamentair, als orgaan van de rechtbank, is om ervoor te zorgen dat de wensen van de overledene worden uitgevoerd. Volgens § 816 ABGB kan de overledene bij testamentaire beschikking iemand aanwijzen die belast wordt met de uitvoering van zijn of haar laatste wensen. De reikwijdte van de taken van deze persoon wordt bepaald door de testamentaire beschikking en kan uiteenlopen van het erop toezien dat de erfgenamen/legatarissen zich houden aan bepaalde voorwaarden of het correct verdelen van de nalatenschap tot het beheren van de nalatenschap.

Als in het kader van de dagvaarding van crediteuren van de nalatenschap (§§ 813 tot en met 815 ABGB) een mondelinge procedure wordt georganiseerd, moet de gerechtelijke executeur-testamentair de datum van deze procedure meedelen en ook de door de overledene aangewezen executeur-testamentair dagvaarden (§ 174 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures).

10 Welke documenten worden krachtens het nationale recht gewoonlijk gebruikt tijdens of aan het einde van een erfopvolgingsprocedure ter staving van de rechtspositie en de rechten van de rechthebbenden? Hebben zij een specifieke bewijskracht?

De gerechtelijke executeur-testamentair moet de begunstigten op verzoek een officiële bevestiging verstrekken als bewijs van zijn of haar vertegenwoordigingsbevoegdheid (§ 172 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures) (zie punt 9.2).

Wanneer de erfgenamen en hun erfdelen definitief zijn vastgesteld en bewijs is verstrekt inzake de inachtneming van de andere voorwaarden, moet het gerecht de erfenis overdragen aan de erfgenamen (§ 177 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures: devolutiebeschikking). Een officieel afschrift van

de devolutiebeschikking met een verklaring van onherroepelijkheid is voldoende om bij kredietinstellingen berustende geldmiddelen te deblokken (§ 179 van de Wet inzake niet-contentieuze procedures).

De Europese erfrechtverklaring overeenkomstig de artikelen 62 *et seq.* van de Europese erfrechtverordening nr. 650/2012 wordt afgegeven door de gerechtelijke executeurtestamentair. Als de aanvrager het niet eens is met deze erfrechtverklaring, moet de rechtbank zich daarover buigen. Oordeelt de rechtbank anders, dan is de door de gerechtelijke executeur-testamentair afgegeven verklaring niet langer geldig en komt de door de rechtbank afgegeven verklaring hiervoor in de plaats.

Deze webpagina maakt deel uit van de website [Uw Europa](#).

Al uw [feedback](#) over de verstrekte informatie is welkom.

Laatste update: 15/12/2020

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.